

Zadeva C-7/24

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

4. januar 2024

Predložitveno sodišče:

Retten i Svendborg (Danska)

Datum predložitvene odločbe:

2. januar 2024

Tožeči stranki:

Deutsche Rentenversicherung Nord

BG Verkehr

Toženi stranki:

Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA, Norge, ki zastopa Marius Pedersen A/S

Mandatar Gjensidige Forsikring, dansk filial Gjensidige Forsikring ASA, Norge, ki zastopa Marius Pedersen A/S

**RETTEN I SVENDBORG
SKLEP**

izdan 2. januarja 2024

Zadeva [...] (ni prevedeno)

Deutsche Rentenversicherung Nord
[...] (ni prevedeno)

proti

GJENSIDIGE FORSIKRING, DANSK FILIAL AF GJENSIDIGE FORSIKRING ASA, NORGE, ki zastopa MARIUS PEDERSEN A/S

in

Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA, Norge
[...] (ni prevedeno)

in

Zadeva [...]

BG Verkehr
[...] (ni prevedeno)

proti

Mandatar Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA,
Norge, ki zastopa
MARIUS PEDERSEN A/S
[...] (ni prevedeno)

Ta sklep je izdal sodnik [...] (ni prevedeno) [kot sodnik posameznik].

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

UVODNE OPOMBE

- 1 Zadeva se nanaša na vprašanje, ali je danska zavarovalnica Gjensidige Forsikring A/S, ki zastopa Marius Pedersen A/S, odgovorna izplačati povračilo nemškima javnopravnima nosilcema pokojninskega zavarovanja (zadevna nosilca socialne varnosti) BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord v zvezi s smrtjo nemškega državljana (v nadaljevanju: X), ki je umrl v delovni nesreči na Danskem.
- 2 Kot nemški delavec je bil X pokojninsko zavarovan pri zadevnih nosilcih socialne varnosti BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord, ki sta v skladu z nemškim pravom X-ovi vdovi (v nadaljevanju: Y) izplačala dajatve.
- 3 Retten i Svendborg (okrožno sodišče v Svendborgu, Danska) se je na podlagi člena 267, drugi odstavek, Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) odločilo predložiti vprašanje Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje glede razlage člena 85(1) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne

29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bil nazadnje razložen v sodbi Sodišča Evropske unije v zadevah DAK/Lærerstandens Brandforsikring, C-428/92, EU:C:1994:222, ter Kordel in drugi, C-397/96, EU:C:1999:432.

DEJANSKO STANJE IN POTEK POSTOPKA

- 4 Kot nemški delavec je moral imeti X sklenjeno obvezno pokojninsko zavarovanje pri BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord, ki morata na podlagi člena 46(2) nemškega Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (SGB VI) izplačati dajatve preživelim osebam po zavarovani osebi. Obvezno pokojninsko zavarovanje je del nemškega sistema socialne varnosti in je namenjeno zagotavljanju pokojnin delavcem in preživelim osebam po delavcih.
- 5 Med BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord na eni strani ter Marius Pedersen A/S in družbo, pri kateri ima ta zavarovano civilno odgovornost, Gjensidige Forsikring, na drugi strani je nastal spor glede vprašanja, ali sta BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord upravičena do povračila dajatev, izplačanih X-ovi vdovi Y.
- 6 Nemški državljan X se je 15. julija 2015 poškodoval med delom kot voznik na področju izvoza za nemško družbo DS Transport GmbH, ko je pomagal pri nakladanju blaga na svoj v Nemčiji registriran tovornjak na enem od poslovnih naslovov družbe Marius Pedersen A/S na Danskem. X je kmalu za tem za posledicami poškodb umrl.
- 7 Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (zavarovalnica za področje trga dela) na Danskem je nato odločila, da X-ova vdova Y na podlagi smrtonosne nesreče ni upravičena do dajatev na podlagi danskega zakona o zavarovanju za primer nesreče pri delu, saj je bil X zavarovan v okviru nemškega sistema socialne varnosti, kot je navedeno zgoraj (točka 4).
- 8 Po X-ovi smrti sta BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord X-ovi vdovi Y izplačala dajatve na podlagi nemškega zakona o socialni varnosti, zato sta na podlagi nemškega prava vstopila v pravni položaj Y nasproti osebi, ki je odgovorna za poškodbo.
- 9 Ker je družba Marius Pedersen A/S prek zavarovalnice, pri kateri je imela zavarovano civilno odgovornost, Gjensidige Forsikring, priznala odgovornost za plačilo odškodnine v zvezi z X-ovo smrtjo dne 15. julija 2015, BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord od Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring zahtevata povračilo dajatev, ki sta jih izplačala X-ovi vdovi.
- 10 Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring sta zavrnili zahtevek BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord za povračilo, pri čemer sta se sklicevala na dejstvo, da dansko nacionalno pravo ne priznava pravice do povračila v zvezi z vloženi zahtevki, saj gre za dajatve, ki jih ni mogoče

zahtevati na podlagi danskega prava, in ker je po mnenju Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring treba šteti, da je imela X-ova vdova Y pravico zahtevati navedene dajatve ne glede na vzrok X-ove smrti.

- 11 Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring sta nadalje navedla, da je Y že prejela odškodnino zaradi izgube osebe, ki jo je preživljala, saj je Gjensidige Forsikring na podlagi zahteve odvetnika Y tej že izplačala nadomestilo zaradi izgube osebe, ki jo je preživljala, izračunano na podlagi danskega nacionalnega prava. BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord trdita, da odškodnina ni bila plačana v celoti, saj Marius Pedersen A/S in Gjensidige Forsikring v času plačila nista ravnala v dobri veri glede zahtevka BG Verkehr's in Deutsche Rentenversicherung Nord za povračilo. Stranke se glede plačila odškodnine Y s strani Gjensidige Forsikring zaradi izgube osebe, ki jo je preživljala, strinjajo, da je bil zahtev izračunan in plačan v skladu z danskimi nacionalnimi pravili o odgovornosti za škodo in da Y na podlagi danskega prava od Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring ne more zahtevati nadaljnje odškodnine.
- 12 Dne 6. oziroma 12. julija 2018 sta BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord vložila tožbi zoper Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S, v katerih sta zahtevala, da morata Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S priznati svojo odgovornost do BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord za povračilo dajatev, ki jih morata BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord na podlagi člena 46(2) nemškega Sozialgesetzbuch Sechstes Buch (SGB VI) plačati in sta jih plačala Y.

DOLOČBE NACIONALNEGA PRAVA IN NACIONALNA SODNA PRAKSA

Lovbekendtgørelse 2018-08-24 nr. 1070 om erstatningsansvar (erstatningsansvarsloven) (prečiščeno besedilo zakona št. 1070 z dne 24. avgusta 2018 o odgovornosti za škodo; v nadaljevanju: zakon o odškodninski odgovornosti)

- 13 Člen 1(1) zakona o odškodninski odgovornosti določa: „Oseba, odgovorna za telesno poškodbo, mora plačati odškodnino zaradi izgube prihodka, za zdravstvene izdatke in drugo izgubo, ki je posledica poškodbe, ter nadomestilo za bolečine in trpljenje.“
- 14 Člen 13(1) zakona o odškodninski odgovornosti določa: „Odškodnina zakoncu ali zunajzakonskemu partnerju zaradi izgube osebe, ki ga je preživljala, znaša 30 % odškodnine, ki bi jo pokojnik prejel v primeru popolne izgube zmožnosti preživljanja (glej člene od 5 do 8). Vendar pa navedena odškodnina ne sme biti nižja od 644.000 DKK (danskih kron), razen v izrednih okoliščinah.“
- 15 Člen 17(1) zakona o odškodninski odgovornosti določa: „Dajatve na podlagi socialne zakonodaje, vključno z dajatvami za brezposelnost, medicinsko pomoč, pokojninami na podlagi zakonodaje o socialni pokojnini in dajatvami na podlagi zakona o zavarovanju za primer nesreče pri delu, do katerih je upravičen

oškodovanec ali preživela oseba, ne morejo biti podlaga za zahtevek za povračilo zoper osebo, ki je odgovorna za škodo. [...] (ni prevedeno)“

- 16 Člen 26a(1) zakona o odškodninski odgovornosti določa: „Osebi, ki namenoma ali iz velike malomarnosti povzroči smrt drugega, se lahko naloži plačilo nadomestila preživelim osebam, ki so bile s pokojnikom posebno tesno povezane.“

Lovbekendtgørelse 2022-08-19 nr. 1186 om arbejdsskadesikring (arbejdsskadesikringsloven) (prečiščeno besedilo zakona št. 1186 z dne 19. avgusta 2022 o zavarovanju za primer nesreče pri delu; v nadaljevanju: zakon o zavarovanju za primer nesreče pri delu)

Člen 19(1) zakona o zavarovanju za primer nesreče pri delu določa: „Če je posledica nesreče pri delu smrt, ima preživeli zakonec pravico do [...] (ni prevedeno) če je bila zakonska zveza sklenjena pred nesrečo pri delu in sta v času smrti oškodovanca živela skupaj. [...] (ni prevedeno)“

Člen 20(1) zakona o zavarovanju za primer nesreče pri delu določa: „Oseba, ki je upravičena do začasnega zneska na podlagi člena 19(1) do (3) in ki je zaradi smrti oškodovanca izgubila osebo, ki jo je preživljala, oziroma so zaradi smrti take osebe na drug način okrnjene možnosti za njeno preživljanje, je upravičena do odškodnine. Odškodnina se določi glede na to, v kolikšni meri je bila zadevna oseba vzdrževana in koliko se zmore preživljati sama, ob upoštevanju starosti, zdravstvenega stanja, izobrazbe, zaposlitve, vzdrževanosti in finančnih okoliščin.“

Člen 20(2) določa: „Odškodnina se prizna v obliki rednih izplačil dajatev v določenem obdobju, ki znašajo 30 odstotkov letne plače pokojnika na podlagi člena 24. Odškodnina se izplačuje v naprej, od datuma smrti, v mesečnih izplačilih v višini 1/12. Najdaljše obdobje izplačevanje je 10 let. Če se v zvezi s smrtjo izplačuje vdovsko nadomestilo, se zgoraj navedena dajatev začne izplačevati šele po koncu obdobja izplačevanja vdovskega nadomestila. Če je pokojnik na podlagi tega zakona prejel nadaljnjo odškodnino zaradi izgube zmožnosti preživljanja, se upravičencu odškodnina zaradi izgube osebe, ki ga je preživljala, izplača šele od prvega dne v mesecu, ki sledi datumu smrti.“

Člen 20(3) določa: „Višina dajatev na podlagi odstavka 2 v zadevnem obdobju ostaja nespremenjena, razen če se dajatev v celoti ali delno spremeni v enkratni znesek ali če upravičenec umre.“

- 17 Člen 77(1) zakona o zavarovanju za primer nesreče pri delu določa: „Dajatve na podlagi tega zakona ne morejo biti podlaga za zahtevek za povračilo zoper osebo, ki je odgovorna za poškodbo in ki ima odškodninsko odgovornost do poškodovanih oseb ali tistih, ki so jih preživele [...] (ni prevedeno). Zahtevek oškodovanca ali osebe, ki ga je preživela, zoper osebo, ki je odgovorna za poškodbo, se zmanjša za znesek dajatev, ki so bile plačane ali se plačajo zadevnim osebam na podlagi tega zakona.“

Danska sodna praksa

- 18 Člen 93 Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971, določba, ki se je predhodno uporabljala, je bil obravnavan v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe (sodba Sodišča Evropske unije z dne 2. junija 1994, DAK, C-428/92, EU:C:1994:222) v zvezi s sodbo U 1995 341 Ø, ki jo je izdalo Østre Landsret (višje sodišče vzhodne Danske). V zadevi je bilo ugotovljeno, da člena 17(1) in 22(2) danskega zakona o odgovornosti za škodo tujemu nosilcu socialne varnosti omogočata vložitev zahtevka za povračilo plačanih dajatev za socialno varnost.
- 19 Højesteret (vrhovno sodišče) je naknadno izdalo sodbo U 2002 573 H. Zadeva se je nanašala na zahtevek nemškega delodajalca za povračilo izplačil v času bolezni, stroškov zdravljenja in pokojnine, ki so bila izplačana nemškemu pomorščaku, ki se je poškodoval med delom na Danskem.
- 20 V postopku je Højesteret (vrhovno sodišče; glej U 1999 773 H) zavrnilo predložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe glede razlage člena 93 (zdaj člen 85) pri Sodišču Evropske unije. Højesteret (vrhovno sodišče) je v obrazložitvi navedlo, da iz sodne prakse Sodišča Evropske unije jasno izhaja, da
- „je treba člen 93(1) Uredbe Sveta št. 1408/71 (člen 52 Uredbe Sveta št. 3) razlagati tako, da določba ureja le izbiro prava, ki se uporablja glede pravice nosilca do povračila zoper osebo, ki je odgovorna za poškodbo, ter da zahtevek nosilca ne more – niti v primerih, ko ima značilnosti neodvisnega zahtevka na podlagi točke (b) – presegati zahtevka, ki bi ga oškodovanec lahko uveljavljal zoper osebo, odgovorno za poškodbo, na podlagi prava, ki se uporablja za razmerje med njima, kar je v splošnem pravo kraja, kjer je škoda nastala.“
- 21 V svoji odločbi se je Højesteret (vrhovno sodišče) med drugim sklicevalo na sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi Ster, 78/72, EU:C:1973:51, v kateri je Sodišče Evropske unije v točki 3 ugotovilo, da „neposredna pravica odgovornega nosilca, ki jo ima do odgovorne tretje osebe, izhaja iz dejstva, da ima oseba, ki prejme dajatev, pravico na ozemlju države, kjer je škoda nastala, zahtevati odškodnino od navedene tretje osebe“, pa tudi, da nosilec ne more „od odgovorne tretje osebe zahtevati nobenega drugega plačila, razen kar bi lahko zahtevala žrtev ali njene vzdrževane osebe“.
- 22 Højesteret (vrhovno sodišče) je v zadevi U 1999 773 H nato ugotovilo, da iz člena 93(1) (zdaj člen 85) izhaja, da zahtevek delodajalca zoper zavarovatelja odgovornosti ne more presegati višine zahtevka, ki bi ga imel oškodovanec na podlagi danskega prava zoper osebo, odgovorno za škodo. Neposredno na podlagi navedenega je Højesteret (vrhovno sodišče) v zadevi U 2002 573 H ugotovilo, da je zahtevek delodajalca glede plač in stroškov zdravljenja zastaral (na podlagi danskega prava), da pa je še mogoče uveljavljati zahtevek za povračilo pokojninskih izdatkov delodajalca, pri čemer ta zahtevek ne more presegati tistega, do česar bi bil oškodovanec upravičen na podlagi danskega prava.

- 23 V zvezi z nedavno dansko sodno prakso se je mogoče sklicevati na sodbo Østre Landsret (višje sodišče vzhodne Danske) z dne 2. marca 2020 (FED 2020 31 Ø) in na sodbo Højesteret (vrhovno sodišče) z dne 8. decembra 2021 (U 2022 1033 H), ki se nanašata na podobno vprašanje. Navedena zadeva se je nanašala na trčenje nemškega para na danski avtocesti, v katerem je eden od zakoncev umrl, drugi pa je bil poškodovan.
- 24 V zadevi se je postavilo vprašanje, ali sta Bundesbahnvermögen – Rechtsfähiges Sondervermögen der Bundesrepublik Deutschland in Krankenversicherung für Bundesbahnbeamten, Bezirksleistung Wuppertal, upravičena vložiti zahtevek za povračilo svojih izdatkov zoper zavarovatelja oškodovanca, Codan Forsikring A/S, ki je priznal svojo odgovornost za škodo.
- 25 Østre Landsret (višje sodišče vzhodne Danske) je ugotovilo, da zahtevek nosilca socialne varnosti za povračilo dajatev, izplačanih v eni državi članici na podlagi dogodka, ki se je zgodil v drugi državi članici, ne more presegati zahtevka, ki bi ga imel oškodovanec na podlagi zakonodaje navedene druge države članice, v kateri je nastala poškodba.
- 26 Østre Landsret (višje sodišče vzhodne Danske) je nadalje ugotovilo, da odgovornost za povračilo plačila nosilca socialne varnosti obstaja le, če bi bil zavarovatelj, v tem primeru Codan Forsikring A/S, na podlagi danskega prava odgovoren plačati ustrezen znesek odškodnine oškodovancu.
- 27 Østre Landsret (višje sodišče vzhodne Danske) je torej ugotovilo, da je zahtevek oškodovanca upravičen le, če obstaja enakost med dajatvami, ki jih oškodovancu izplača zadevni nosilec socialne varnosti v Nemčiji, in zahtevkom, ki bi ga lahko uveljavljal oškodovanec na podlagi zakonodaje države članice, v kateri je poškodba nastala, torej na podlagi danskega prava.
- 28 Zoper sodbo Østre Landsret (višje sodišče vzhodne Danske) je bila vložena pritožba pri Højesteret (vrhovno sodišče). V skladu s sodbo Østre Landsret (višje sodišče vzhodne Danske) je Højesteret (vrhovno sodišče) v svoji sodbi navedlo, da zahtevek nosilca socialne varnosti ne more presegati zahtevka, ki bi ga lahko uveljavljal oškodovanec zoper osebo, odgovorno za poškodbo na podlagi zakonodaje, ki se uporablja v razmerju med oškodovancem in osebo, ki je odgovorna za poškodbo.
- 29 Højesteret (vrhovno sodišče) ni odločilo o tem, ali je od Codan Forsikring A/S mogoče zahtevati povračilo vdovske pokojnine in „Sterbegeld“, kakor sta bila obračunana in plačana v skladu z nemškim pravom, saj je Højesteret (vrhovno sodišče) v zadevnih okoliščinah ugotovilo, da je Codan Forsikring A/S vdovi, ki živi v Nemčiji, v dobri veri in v celoti izpolnilo svojo obveznost plačila odškodnine zaradi izgube osebe, ki jo je preživljala, obračunane na podlagi danskega prava.
- 30 Højesteret (vrhovno sodišče) je nadalje navedlo, da je bilo v zadostni meri ugotovljeno, da so bili izdatki Krankenversicherung für Bundesbahnbeamten po

svoji naravi vključeni v pojem „zdravstveni izdatki in druga izguba“ iz člena 1 zakona o odgovornosti za škodo.

- 31 Nadalje, opozoriti je treba tudi, da sta se stranki v navedeni zadevi strinjali, da se obseg odškodninskega zahtevka določi na podlagi danskega prava, zato zahtevki ni mogel preseči višine zahtevka, ki bi ga oškodovanec lahko uveljavljal do osebe, odgovorne za poškodbo, na podlagi danskega prava.

PRAVO EVROPSKE UNIJE

- 32 Določba prava Unije, na katero se zadeva nanaša, je zlasti člen 85(1) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti. Določba ustreza členu 93(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971, ki se je predhodno uporabljala, in členu 52 Uredbe Sveta št. 3 z dne 25. septembra 1958.

TRDITVE STRANK

- 33 **BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord** sta v postopku trdila, da sta vstopila v pravni položaj Y v zvezi z zahtevkom zoper Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S na podlagi člena 116(1) nemškega Sozialgesetzbuch Zehntes Buch (SGB X). BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord imata torej do Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S zahtevki za povračilo socialnih dajatev, ki sta jih izplačala Y, in sicer na podlagi vstopa v pravice Y do Marius Pedersen A/S in Gjensidige Forsikring A/S. Nadalje, to med strankami ni sporno.
- 34 BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord nadalje trdita, da je treba njuno pravico do povračila, ki jo imata nasproti Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S na podlagi člena 85(1) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004, opredeliti na podlagi prava države članice, v kateri imata sedež BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord kot zadevna nosilca socialne varnosti, torej na podlagi nemškega prava, in da torej člen 17(1) danskega zakona o odgovornosti za škodo ni ovira za njuno pravico do povračila od Marius Pedersen A/S in Gjensidige Forsikring A/S.
- 35 BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord v zvezi s tem trdita, da je treba na podlagi člena 85(1) tudi pogoje in obseg zahtevkov, ki so predmet subrogacije BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord, opredeliti v skladu s pravom države članice, v kateri imata navedeni družbi kot zadevna nosilca socialne varnosti, svoj sedež, torej na podlagi nemškega prava.
- 36 BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord nadalje trdita, da če se obseg zahtevka, ki ga imata zoper Marius Pedersen A/S in Gjensidige Forsikring A/S, opredeli v skladu z materialnim pravom države članice, na ozemlju katere je poškodba nastala, torej na podlagi danskega prava, to ni ovira za pravico BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord do povračila zoper Marius

Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S za socialne dajatve, ki sta jih izplačala Y.

- 37 V podporo tem trditvam se BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord sklicujeta na razlago člena 93(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1408/71, predhodno uporabljane določbe, kot jo je opredelilo Højesteret (dansko vrhovno sodišče) v sodbi v zadevi U 2002 573 H z dne 19. decembra 2001.
- 38 V navedeni sodbi se je postavilo naslednje vprašanje: zakonodaja katere države članice se uporablja za ureditev razmerij med strankami, s tem pa tudi glede obsega pravice zadevnega nosilca socialne varnosti do povračila zoper osebo, ki je odgovorna za poškodbo? Højesteret (vrhovno sodišče) je pripisovalo veliko težo dejstvu, da višina zahtevka zadevnega nosilca socialne varnosti ne more presegati zahtevka, ki bi ga oškodovanec lahko uveljavljal na podlagi zakonodaje države članice, v kateri je poškodba nastala. Vendar pa Højesteret (vrhovno sodišče) ni odločilo o tem, ali mora biti zahtevek zadevnega nosilca socialne varnosti enak ali drugače primerljiv z zahtevkom, ki bi ga oškodovanec lahko uveljavljal na podlagi danskega prava.
- 39 BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord trdita, da bi bilo treba člen 85(1) razlagati tako, da se ne zahteva, da so socialne dajatve, ki jih BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord izplačata vdovi (vdovska pokojnina), enake ali po naravi kakor koli primerljive z zahtevkom, ki bi ga na podlagi danskega prava lahko uveljavljala vdova od oškodovanca (odškodnina za telesno poškodbo in odškodnina zaradi izgube osebe, ki jo je preživljala). BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord v zvezi s tem trdita, da višina zahtevka preprosto ne more presegati zahtevka, ki bi ga oškodovanec lahko uveljavljal na podlagi prava države članice, v kateri je poškodba nastala, torej na podlagi danskega prava.
- 40 BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord trdita, da ker mora vsaka država članica na podlagi člena 85(1) priznati subrogacijo zadevnega nosilca socialne varnosti, bi bilo v nasprotju s členom 85(1), če bi morala država članica priznati pravico zadevnega nosilca socialne varnosti do subrogacije, hkrati pa bi lahko dejansko preprečila uveljavljanje takega zahtevka. BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord trdita, da namen določbe ni bil preprečiti uveljavljanje zahtevka zadevnega nosilca socialne varnosti zoper osebo, odgovorno za poškodbo, iz razloga, ker dajatve, ki jih je mogoče zahtevati na podlagi zakonodaje države članice, v kateri ima sedež zadevni nosilec socialne varnosti, in dajatve, ki jih je mogoče zahtevati na podlagi zakonodaje države članice, v kateri se je poškodba zgodila, niso enake.
- 41 BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord torej trdita, da ne glede na to ali se pogoji in obseg zahtevka, ki ga imata na podlagi subrogacije in na podlagi katerega zahtevata odškodnino, opredelijo na podlagi danskega ali nemškega prava, da se ugotovi odgovornost Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S za povračilo Deutsche Rentenversicherung Nord, se ne zahteva, da

so socialne dajatve, ki sta jih BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord izplačala Y, po svoji naravi primerljive z zahtevkom, ki bi ga Y na podlagi danskega prava lahko uveljavljala od Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S. Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S morata torej povrniti socialne dajatve, ki sta jih BG Verkehr in Deutsche Rentenversicherung Nord izplačala Y.

- 42 V postopku sta **Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S** trdila, da Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti ureja le vprašanje, ali tožeča stranka lahko vstopi v pravni položaj oškodovanca v zvezi z zahtevkom, ne pa tudi, ali na podlagi danskega prava obstaja pravna podlaga za povračilo zahtevka tožeče stranke.
- 43 Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring A/S nadalje trdita, da je odločilni dejavnik v zvezi s pravico tožeče stranke do povračila, ali je oškodovanec na podlagi danskega prava upravičen do dajatev, za katere tožeča stranka zahteva povračilo (glej med drugim sodbi Højesteret (vrhovno sodišče) v zadevah U 1999 773 H in U 2022 1033 H), kar v obravnavani zadevi ni izpolnjeno, saj zahtevek za trajno vdovsko pokojnino na podlagi nemškega prava ne ustreza zahtevku na podlagi danskega prava za kapitalizirano odškodnino zaradi izgube osebe, ki je vdovo preživljala.
- 44 Trdita, da je treba zahtevek za povračilo pokojninskih dajatev pokojnikovi vdovi obravnavati neodvisno od smrti pokojnika v nesreči pri delu, saj je treba šteti, da je vdova upravičena do takih dajatev ne glede na vzrok smrti.
- 45 Čeprav Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring potrujeta, da imata nemška nosilca zavarovanja načeloma pravico do povračila, pa trdita, da iz prvega stavka člena 77(1) zakona o zavarovanju za primer nesreče pri delu dajatve na podlagi navedenega zakona ne morejo biti podlaga za „zahtevek za povračilo zoper osebo, ki je odgovorna za poškodbo in ki ima odškodninsko odgovornost“ do pokojnikove vdove. Nadalje, na podlagi drugega stavka člena 77(1) navedenega zakona je treba zahtevek preživele osebe (vdove) zoper osebo, odgovorno za škodo (v tem primeru Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring), zmanjšati za znesek „dajatev, ki so bile plačane ali se plačajo zadevnim osebam na podlagi tega zakona“. Zato trdita, da tožeča nosilca socialne varnosti ništa upravičena do zahtevka za povračilo, kadar je treba šteti, da dajatve nadomeščajo dajatve iz člena 20 zakona o zavarovanju za primer nesreče pri delu, ki se nanaša na pravico preživele osebe do odškodnine zaradi izgube osebe, ki jo je preživljala.
- 46 Marius Pedersen A/S oziroma Gjensidige Forsikring nadalje trdita, da je to stališče v skladu s sodbo Sodišča Efte z dne 20. julija 2017, Mobil Betriebskrankenkasse/Tryg Forsikring, E-11/16, v skladu s katero zahtevek za povračilo na podlagi uredbe ne more presegati zahtevka ali zahtevkov, ki bi jih na

podlagi prava kraja, kjer se je poškodba zgodila, imel oškodovanec zoper osebo, ki je odgovorna za poškodbo.

OZADJE VPRAŠANJ

- 47 Načeloma ni sporno, da ima zadevni nosilec socialne varnosti v eni državi članici na podlagi člena 85(1) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 pravico do povračila zoper osebo, odgovorno za poškodbo, na podlagi dogodka, iz katerega izhaja odgovornost in ki se je zgodil v drugi državi članici, ne glede na določbo nacionalnega prava take druge države članice, v tem primeru člen 17(1) danskega zakona o odgovornosti za škodo.
- 48 Obstaja pa nestrinjanje glede naslednjega: na podlagi zakonodaje katere države članice se opredeli obseg zahtevka, ki je predmet subrogacije zadevnega nosilca socialne varnosti.
- 49 Prav tako obstaja nestrinjanje glede odgovora na vprašanje, ali se v primeru, ko se obseg takega zahtevka opredeli na podlagi materialnega prava države članice, v kateri je nastala škoda, v zvezi s pravico do povračila nosilca socialne varnosti zahteva, da morajo biti socialne dajatve, v zvezi s katerimi se zahteva povračilo, po naravi primerljive z dajatvami, ki bi jih oškodovanec lahko zahteval na podlagi zakonodaje države članice, kjer je poškodba nastala.
- 50 Stranke se prav tako ne strinjajo glede tega, kaj pomeni pojem „po naravi“ in ali se v zvezi s tem zahteva le, da zahtevk za povračilo po višini ne sme presegati zahtevka, ki bi ga oškodovanec lahko uveljavljal na podlagi prava države članice, v kateri je poškodba nastala.
- 51 V okviru danskega prava se je obravnavalo tudi vprašanje vrste odškodnin, ki jih oškodovanec ali po njem preživele osebe lahko zahtevajo na podlagi telesne poškodbe. Zakon o odgovornosti za škodo torej vsebuje določbe, na podlagi katerih je mogoče vložiti zahtevek za odškodnino zaradi drugih izgub, izgube zaslužka, bolečin in trpljenja, trajne poškodbe, izgube zmožnosti preživljanja, izgube osebe, ki je zadevno osebo preživljala, začasni znesek v primeru smrti ter odškodnino zaradi škodnega dejanja. Večina navedenega je tudi omejena po višini zneska.
- 52 Člen 77 zakona o zavarovanju za primer nesreče pri delu tudi določa, da je odškodnina, izračunana v skladu z zakonom o odgovornosti za škodo, subsidiarna odškodnina, ki jo lahko zahtevajo oškodovanec ali po njem preživele osebe na podlagi zakona o zavarovanju za primer nesreče pri delu, ter da odškodnina zaradi nesreče pri delu ne more biti podlaga za zahtevek za povračilo zoper osebo, ki je odgovorna za poškodbo in za škodo.
- 53 Niti zakon o odgovornosti za škodo niti zakon o zavarovanju za primer nesreče pri delu preživeli osebi ne podeljujeta pravice do vdovske pokojnine, ki bi bila po naravi ali obliki enaka pravici iz členov 64 in 65 Sozialgesetzbuch Sechstes Buch

(SGB VI)). Zato ni mogoče ugotoviti enakosti med odškodninskim zahtevkom nosilca socialne varnosti, ki zahteva povračilo, in zadevnimi zahtevki na podlagi zakona o odgovornosti za škodo ali zakona o zavarovanju za primer nesreče pri delu.

- 54 Posledično tudi ni mogoče preprosto ugotoviti, ali in v kolikšni meri je mogoče zoper osebo, odgovorno za poškodbo, uveljavljati zahtevek za povračilo izdatkov nosilca socialne varnosti.
- 55 Ni veliko sodne prakse Sodišča Evropske unije o razlagi člena 85(1) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 v zvezi z obsegom zahtevka, ki je predmet subrogacije zadevnega nosilca socialne varnosti, do osebe, odgovorne za poškodbo (glej med drugim zadevo Kordel in drugi, C-397/96, EU:C:1999:432, in zadevo DAK, C-428/92, EU:C:1994:222).
- 56 Sodišče Evropske unije je v svoji sodni praksi, nazadnje v zadevi Kordel in drugi, C-397/96, ugotovilo, da je treba člen 93(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971, ki se je uporabljal v zadevnem času, razlagati tako, da se zahteve glede zahtevka in obseg zahtevka, ki ga ima nosilec socialne varnosti v smislu uredbe zoper osebo, ki je na ozemlju druge države članice povzročila poškodbo, ki je bila podlaga za izplačilo dajatev zadevnega nosilca socialne varnosti, določijo v skladu s pravom države članice, ki ji nosilec pripada.
- 57 Nadalje, Sodišče Evropske unije je v zadevi DAK, C-428/92, EU:C:1994:222, ugotovilo tudi, da se pogoji glede pravice in obseg pravice do povračila, ki jo ima nosilec socialne varnosti v smislu navedene uredbe zoper osebo, ki je povzročila poškodbo na ozemlju druge države članice, zaradi česar so bile izplačane dajatve s področja socialne varnosti, opredelijo v skladu s pravom države članice, ki ji nosilec pripada.
- 58 Vendar pa iz sodne prakse Sodišča Evropske unije ne izhaja jasno, ali lahko materialno pravo države članice, v kateri je poškodba nastala, omejuje pravico do povračila zadevnega nosilca socialne varnosti, če dajatve s področja socialne varnosti, glede katerih se zahteva povračilo, niso enake ali vsaj po naravi primerljive z zahtevkom, ki bi ga oškodovanec imel na podlagi navedenega materialnega prava.

Ugotovitev

Na podlagi navedenega Retten i Svendborg (okrožno sodišče v Svendborgu), ki je prvostopenjsko sodišče v tej zadevi, ugotavlja, da je treba Sodišču Evropske unije predložiti naslednje vprašanje v postopek predhodnega odločanja.

Retten i Svendborg (okrožno sodišče v Svendborgu) prosi Sodišče Evropske unije za odgovor na naslednje vprašanje za predhodno odločanje:

1. Ali je treba člen 85(1) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov

socialne varnosti razlagati tako, da mora za to, da ima zadevni nosilec lahko pravico do povračila na podlagi navedene določbe, obstajati pravna podlaga v državi članici, v kateri je škoda nastala, za vrsto odškodnine oziroma nadomestila, v zvezi s katerim se zahteva povračilo, oziroma enaka dajatev, kot posledica dogodka, na podlagi katerega je subjekt, odgovoren za škodo, dolžan povrniti škodo na podlagi prava kraja, kjer je škoda nastala?

2. januar 2024

[...] (ni prevedeno)

DELOVNI DOKUMENT